

SERAMİKTE ALTERNATİF BİR YÖNTEM: DÖKÜM ÇAMURUNA NESNE DALDIRMA İLE ŞEKİLLENDİRME

Perihan ŞAN ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, perihansan78(at)gmail.com

ÖZ

Anahtar kelimeler:

*seramik,
şekillendirme,
döküm çamuru,
nesne,
daldırma.*

Geleneksel seramik şekillendirme teknikleri deyince akla ilk olarak elde şekillendirme, tornada şekillendirme, döküm yolu ile şekillendirme gibi teknikler gelir. Bu makaleye konu olan yöntem ise alternatif bir şekillendirme tekniği olarak sınıflandırılabilir. Literatürde net bir ismi olmayan bu teknik, metin boyunca “Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme” olarak adlandırılacaktır. Yapılan araştırmalar sırasında tekniğin İngilizce’de “Slip Dipping” olarak adlandırıldığına rastlanmıştır. Döküm çamuru akışkan kıvamda çamura verilen isimdir. Döküm tekniği, temelde bir seri üretim yöntemi olarak, alçı kalıba döküm yoluyla şekillendirme yapabilmek için kullanılır. Döküm çamuruna nesne daldırma ile şekillendirmede ise; adından da anlaşılacağı üzere döküm çamuru ile kaplanıp kurutulan, daha sonra pişirilen nesnelerle seramik form oluşturulur. Her ne kadar daldırma sıfatı kullanılmış olsa da, pistole, fırça vb. aletlerde bu süreçte kullanılabilir. Önemli olan nesnenin ya da malzemenin tamamen çamurla kaplanmış olmasıdır. Bu teknik için seramik fırınında yanabilecek organik materyallere ya da bu organik materyallerle üretilmiş nesnelere ihtiyaç vardır. Kağıt, pamuklu giysiler ve kumaşlar, doğal lif, sünger vb. materyaller söz konusu teknik için uygun olabilir. Makalede bu tekniği uygularken hangi noktalara dikkat edilmesi gerektiği anlatılacak ayrıca bu tekniği kullanarak üretim yapan ve tekniği anlatım dili olarak kullanan seramik sanatçıların çalışmalarını konu edilecektir.

AN ALTERNATIVE METHOD IN CERAMICS: SHAPING BY DIPPING AN OBJECT IN THE SLIP

ABSTRACT

Keywords:

*ceramics,
shaping,
casting,
slip,
object,
dipping*

When traditional ceramic shaping techniques are mentioned, shaping by hands, wheel throwing, and casting are the first things that spring to mind. The method discussed in this article can be classified as an alternative shaping technique. Having no precise name in the literature, the technique will be referred to as “shaping by dipping an object in the slip” throughout the text. Studies show that this technique is called “slip dipping” in English. “Casting slip” is a term used for liquid clay. The casting technique is basically a mass-production method for shaping by casting in a plaster mold. In the method of shaping by dipping an object in the slip, as its name implies, the ceramic form is obtained from objects that are covered with slip, dried, and then fired. Although the term “dipping” is used for this method, tools such as pistole and brush can also be used in this process. What actually matters is that the object or material is fully covered with slip. This technique requires organic materials that can burn in a ceramic kiln or objects produced from these organic materials. Materials such as papers, cotton cloths and fabrics, natural fibers and sponges can be appropriate for the aforementioned technique. The article touches upon the points to be considered in the application of the technique and the artworks produced by ceramic artists who use it as a means of expression.

Giriş

Öncelikle bu yöntem için sıvı emebilen nitelikte ve seramik fırınında pişirildiğinde yanabilecek doğal malzemelere ihtiyaç vardır. Bu malzemeler kağıt, doğal içerikli kumaş ve giysiler, ip, lif, sünger vb. malzemeler olabilir. Ayrıca bu tür malzemelerden yapılmış hazır nesneler de kullanılabilir. Doğal malzemelerin seçilmesi; sentetik içerikli diğer malzemelerin yandığında tehlikeli toksik gazlar çıkarması ve bu durumun sağlığa zararlı sonuçları olmasındandır. Kullanılacak diğer malzeme ise döküm çamuru veya döküm porselenidir. Temelde bu iki malzeme teknik için yeterli olsa da daha iyi bir sonuç alabilmek için ek malzemelere ihtiyaç duyulabilir.

Yapılan çalışmalarda farklı tipte killerin sonucu etkileyebildiği gözlemlenmiştir. Bu teknik için deneme fırsatı bulunan killeri farklı markaların düşük ve yüksek derece döküm çamurları ve döküm porselen çamurlarıdır. Uygulamalar kişisel çalışmaları ve çeşitli derslerde gözetim altında yapılan öğrenci çalışmalarını içermektedir.

Uygulamalar

Başlangıç olarak 2014 yılında, çocukluk teması bağlamında çocuk giysileri şekillendirmek için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Çocuk giysilerini seramik malzemeyle gerçeğine en yakın halde biçimlendirebilmek için bu yöntem tercih edilmiştir. Bu teknikle iyi etki vereceği düşünülen elde örülmüş yün çocuk hırkası, çocuk patiği gibi giysiler araştırılmış, seçilmiş ve kullanılmıştır.

Porselen çamuru ile yapılacak çalışma için temin edilen hırka, porselen döküm çamuruna daldırılmış, biraz bekletilmiş ve nemini atıp kuruması için ayrı bir yere alınmıştır. En iyi sonucu elde edebilmek için, nesnenin sıvı porselene daldırıldığında doğru kalınlığa ulaşması önemlidir. Bu kalınlığı ayarlarken nesnenin dokularının yok olmaması ve doğal haline en yakın etkinin elde edilmesi ise temel amaçtır. Yapılan uygulamalarda yeterince kalınlık sağlanamadığında ise; obje fırında pişirilip yanarken, objenin seramik taklidinin oldukça ince ve kırılgan olduğu, piştiğinde dayanıklılık kazanmadığı, bazen ise tamamen dağılıp ufalanarak, fırından sağlam çıkamadığı gözlemlenmiştir. Döküm porselen çamuru ile şekillendirilen bu parçalar öncelikle havalandırma sisteminin bulunduğu bir ortamda, objenin yanabilmesi için uygun bir seramik fırınında 1000 °C derecede pişirilmiştir. Bu pişirim sırasında fırından rahatsız edici miktarda gaz ve duman çıkışı gözlemlendiğinden havalandırma sistemi çok önemlidir. Eğer havalandırma sistemi yoksa pişirim sırasında ortamda insan olmaması tavsiye edilir. İlk pişirimden sonra ürünün

iyice sintelleşip dayanıklı hale gelebilmesi için 1280 °C derecede sırlı pişirim yapılmıştır. Bu aşamada tercihe göre yüksek derece sırsız pişirim de yapılabilir. Kullanılan sırlı oluşturdugu kalınlığın objenin dokularını bir miktar daha yok edebileceği bilinmeli, buna göre bir sırlı tercihi yapılmalıdır. Pişirim sonrasında hazır nesne yanmış, hazır nesnenin bir kopyası olarak porselen malzemeden çalışma ortaya çıkmıştır.

Görsel 1: Perihan Şan Aslan, Hatıra, Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme, Sırlı Porselen, 1300 °C, 2015.
(III. International Ceramic Triennial, UNICUM, Slovenya, 2016)

Görsel 2. Doğal Bir Bitki Lifinin Döküm Çamuruna Daldırılma Aşamaları.

Yüzey uygulamalarında olumlu sonuç alındıktan sonra, üç boyutlu bir formun bu teknikle nasıl şekillendirilebileceği konusunda yapılan çalışmalarda ise çamura daldırılacak nesnenin, iç boşluğunun, çamura daldırma işleminden önce yumuşak bir malzeme ile doldurulması (pamuk, kağıt vb.) ve bu malzemelerin pişirim öncesi nesneden uzaklaştırılması ya da çamura daldırılan nesnenin kuruma aşamasında onu ayakta tutacak bir destek (balon vb.) ile kurutulup, desteğin pişirim öncesi alınması gibi yöntemlere başvurulmuştur. Bu yöntemlerin olumlu olumsuz sonuçları olabilmektedir. Şekillendirme ve ayakta tutmak için kullanılan destek veya ek malzemelerin, obje tam kurumadan, form kendini taşıyabilecek sertliğe geldiğinde alınması önemlidir.

Görsel 3: Perihan Şan Aslan, Pembe Çocukluk, Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme, Sırlı Porselen, 1280 °C, 2015.
(Biamt International Biennial of Miniature Arts, Romanya, 2016)

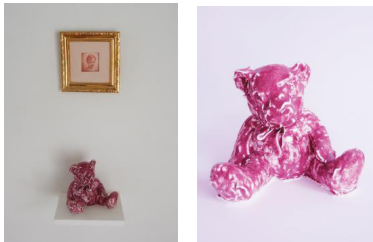

Görsel 4. Perihan Şan Aslan, Örgü Çanak, Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme, Sırlı Porselen, 1280 °C, 2015.
(Selsius 7 th International Ceramic Festival, Malezya, 2016)

Görsel 5. İçerisinde Destek Olarak Balon Bulunan Bir Nesnenin Döküm Çamuruna Daldırılma Aşaması.

Daha sonra, çalışılan tema ile bağlantılı olarak seçilmiş, kendisi üç boyutlu olan yanabilecek hazır bir nesnenin çamura daldırılması ile formlar şekillendirilmiş, olumlu-olumsuz sonuçlar elde edilmiştir. Çamur tabakası çok inceyse pişen çalışmanın tek bir parça olarak kalamadığı, kırılğan olduğu, çamur tabakası çok kalın olduğunda ise objenin doğal doku ve yapısının tamamen kaybolduğu gözlemlenmiştir. Kalınlığın çok ince olduğu durumlarda, kuruyan form üzerine fırça ile yeniden döküm çamuru eklenir. Bir diğer yöntem ise arap zıncı (CMC) karıştırılmış döküm çamurunun forma fırça ile sürülmesi veya arap zıncının (CMC) sulandırılarak, kurutulmakta olan ya da kurutulmuş nesnenin üzerine birkaç kat, fırça ile sürülmesidir. Bu yöntemlerle formun pişirim sırasında dayanıklılığı artırılmaya çalışılmıştır. Kuruyup, pişmeye hazır hale gelen form, öncelikle nesnenin yanması için 1000 °C derecede pişirilmiştir. Pişirim sırasında çok fazla gaz ve duman çıkışı olduğu için, ortamda iyi bir havalandırma sistemi şarttır. Bu ilk pişirimin ardından 1280 °C derecelik sırlı pişirim yapılmıştır.

Görsel 6. Perihan Şan Aslan, Çocukluk Hatırası, Karışık Teknik, 1000 °C ve 1280 °C, 2016 (36 CICA Concurs Internacional De Ceramica De L'Alcora, İspanya, 2016)

Görsel 7. Perihan Şan Aslan, Oyuncak Ayılı Çocuk, Karışık Teknik, 1000 °C ve 1280 °C, 2016.

(Latvia International Ceramics Biennale, Letonya, 2016)

Bu zamana kadar bu teknikte yapılan bütün kişisel çalışmalarda kumaş ve türevi malzemeler kullanılmıştır. Sonrasında yeni bir materyal olarak kağıdın nasıl bir etki vereceğini görmek üzere yeni bir çalışma yapılmıştır. Bu uygulamada kullanılan kağıttan küçük gemiler origami yöntemi ile (katlanıp kıvrılarak) elde edilmiştir. Daha sonra bu kağıt gemiler sıvı porselen çamuruna daldırılarak kurutulmuş, öncelikle 1000 °C derecede, sonrasında şeffaf sırla sırlanarak 1280 °C derecede pişirilmiştir. Pişirilen bu kağıt gemiler oldukça kırılğan ve hassastır. Çalışmanın son halinde gemiler iç bükey, sırlanmış seramik bir yüzeye yerleştirilmiş ve tekrar pişirilmiş, böylece porselen gemiler için daha korunaklı bir alan oluşturulmuştur.

Görsel 8. Perihan Şan Aslan, Hayaller, Karışık Teknik, 1040 C ve 1280 C, 2016.

Bütün bu çalışmalar sürerken, derslerde öğrencilere çeşitli uygulamalar yaptırılarak, edinilen kişisel deneyimler öğrencilere de aktarılmıştır.

Görsel 9'da görülen öğrenci çalışmasında, hasır kumaştan dikilmiş çuvallar, düşük derece döküm çamuruna daldırılmış ve ardından bu çuvallar çivilere asılarak şekillendirilmiş, kurutma aşamasına geçilmiştir. Kurutma aşamasında çamurun ince kaldığı yerlere çamur ilave edilmiştir. Formlar kuruduktan sonra dikkatlice fırına taşınarak 1000 °C derecede ilk pişirim yapılmıştır. Bisküvi pişirimi sonrasında formlar şeffaf sır içine az miktarda demir oksit ilave edilerek hazırlanan sırla, sür-sil işlemi yapılarak 1040 °C derecede

yeniden pişirilmiştir. Böylece hasır dokusu kaybedilmeden, kullanılan malzemeye benzer incelikte ve düşük derecede iyi bir sonuç elde edilmesi sağlanmıştır. Burada en büyük dezavantaj pişirimden sonra malzemenin hala oldukça hassas ve kırılgan yapıda olmasıdır.

Görsel 9. Fatoş Önlütürk, Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme, 1040 °C, AİBÜ GSF Mezuniyet Sergisi, 2016.

Görsel 10'da görülen bir diğer öğrenci çalışmasında ise kumaş, balık ağları ve porselen döküm çamuru kullanılmıştır. Kumaşlar dikilip doldurularak balık formları verilmiş ve porselen döküm çamuruna daldırılmıştır. Balıklar, yine porselen döküm çamuruna daldırılarak doğal bir şekil verilmiş balık ağlarının içine, tekli ya da gruplar halinde yerleştirilmiş ve kurumaya bırakılmıştır. Kuruduktan sonra 1000 °C derecede bisküvi pişirimi yapılan çalışmalarda balık ağlarının büyük bir kısmının yok olduğu gözlemlenmiştir. Sır üstü boya ile renklendirilmesi yapılan çalışmalar 1250 °C derecede tekrar pişirilerek son halini almıştır.

Görsel 10. Fatma Doğan, Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme, 1260 °C, AİBÜ GSF Mezuniyet Sergisi, 2016.

Görsel 11 ve Görsel 12'deki diğer iki öğrenci çalışması ise şamotlu kil ile elde şekillendirilen formun üzerine ek olarak, Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme uygulamasına örnektir. Birinci çalışmada bir havlu, düşük derece sıvı döküm çamuruna daldırılarak baş formunun üzerine yerleştirilmiş, kuruduktan sonra 1000 °C derecede ilk pişirimi yapılmış, sonrasında dekor ve şeffaf sır uygulanarak 1040 °C derecede yeniden pişirilmiştir.

Görsel 11. Melisa Demir, Karışık Teknik, 1040 °C, Çamurdan Hikayeler Sergisi (Düzenleyen: Perihan Şan Aslan), 2015.

Diğer çalışmada ise şamotlu kilden şekillendirilen formun üzeri düşük derece sıvı döküm çamuruna daldırılmış sargı bezleri ile kaplanmış ve kuruduktan sonra ilk olarak 1000 °C derecede, ikinci olarak sır uygulaması yapıp 1040 °C derecede tekrar pişirilmiştir. Bu noktada dikkati çeken şey farklı çamurlardan elle şekillendirilen bu formların üzerine söz konusu yöntem uygulandığında da iyi bir sonuç alınabildiğidir.

Görsel 12. Resul Karadağ, Karışık Teknik, 1000 °C, Çamurdan Hikayeler Sergisi (Düzenleyen: Perihan Şan Aslan), 2015.

Bu noktaya kadar edinilen kişisel deneyimlere ve tecrübeler ek olarak; çalışmalarını genellikle bu teknikle yürüten Alman seramik sanatçısı Heide Nonnenmacher önderliğinde, 12 Nisan 2018 tarihinde Ceramini II. Uluslararası Çağdaş Seramik Sergisi kapsamında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü öğretim elemanları tarafından organize edilen "Mixedmedia" konulu çalıştayda bu teknikle ilgili farklı bilgiler edinilmiştir. Sanatçı bu çalıştayda tekniğe dair bilgi birikimini ve tecrübelerini öğrenciler, akademisyenler ve misafir sanatçılarla paylaşmıştır. Çalışmalarına diğer bölümde detaylı olarak yer verilecektir. Bu bölümde sanatçının, teknikle ilgili uyguladığı ve öğrettiği önemli noktalardan bahsedilecektir.

Sanatçı öncelikle piştiğinde yanabilecek her tür organik malzemenin bu teknik için uygun olduğunu ifade etmiş ve porselen döküm çamurunu tercih etmiştir. Temelde daha önce bahsi geçen uygulamalarda yapılan işlemler sanatçının yöntemleri ile benzeşmektedir. Ancak sanatçının farklı bir malzeme kullandığı ara bir aşama daha vardır. Bu ekstra malzeme Cam Suyu (Sodyum Silikat) dur. Sanatçı nesneyi öncelikle su ile belli oranlarda karıştırılmış cam suyuna daldırmakta ve kurumaya bırakmaktadır. Daha sonra, kuruyan nesne porselen çamuruna batırılmakta ve tekrar kurumaya bırakılmaktadır. Kuruma sonrası pişirim yapılmaktadır. Cam Suyu (Sodyum Silikat) kullanımının nesnedeki gözenekleri kapattığı ve böylece pişirim sonrasındaki kırılabilirliği azalttığı, dayanıklılığı arttırdığı gözlemlenmiştir. Bu sayede daha önce çok ince parçalarda yaşanan kırılma ve dağılma sorunu ortadan kalkmıştır. Sanatçının kağıt ve diğer doğal malzemeler için tavsiye ettiği karışım ve oranlar ise şöyledir:

Suya %2-%5 oranında cam suyu (Sodyum Silikat) eklemek

(Sonrasında nesneyi bu karışıma batırmak, kurutmak, kuruyunca porselen döküm çamuruna daldırmak, tekrar kurutmak ve pişirmek. Pişirim derecesi 1260 °C dir.)

Stoneware Döküm çamuruna %2-%5 cam suyu (Sodyum Silikat) eklemek

(Sonrasında nesneyi bu karışıma daldırmak, kurutmak ve pişirmek. Pişirim Derecesi 1150 °C dir.)

Çalıştay sırasında öğrenilen bu önemli bilgiyle, kağıt vb. çok ince malzeme ve nesnelerin bile, orijinaline benzer incelikte ve sağlam bir şekilde piştiği gözlemlenmiştir. Bu ilave bilgi; teknikle yapılabilecekleri arttırmakta, hayal gücü ve seramik malzeme arasında kalınan noktada, incecik, nispeten daha dayanıklı biçimler, formlar üretebilme özgürlüğünü sanatçıya sunmaktadır.

DÖKÜM ÇAMURUNA NESNE DALDIRMA İLE ŞEKİLLENDİRME YAPAN SANATÇILAR VE ÇALIŞMALARINDAN ÖRNEKLER

Döküm çamuruna nesne daldırma ile şekillendirme tekniğinin uygulanma biçimi ve teknikle ilgili detaylara önceki bölümde yer verildikten sonra bu bölümde, tekniği çalışmalarını için bir ifade aracı olarak kullanan sanatçılardan örnekler verilecektir.

Tekniği çarpıcı bir şekilde kullanıp geliştiren önemli sanatçılardan bir tanesi Alman seramik sanatçısı Heide Non-

nenmacher'dır. Sanatçının çalışmalarında eşek arısı yuvalarının fiziksel yapısı çıkış noktası olmuştur. Eşek arısı yuvalarını aynı incelikte ve porselen olarak çoğaltma fikri nesnelerinin başlangıcıdır. Sanatçı çalışmalarında bitki ve hayvanlardan sıklıkla ilham almıştır. Çiçek ve bitkiler, mercanlar ve sualtı dünyası, aynı zamanda mikroskobik olarak gözlemlenebilen tek hücreli bazı canlılar narin porselen çalışmalarına ilham olmuştur.

Sanatçının amacı, çanak şeklindeki formların içlerindeki organik yapıyı mümkün olduğunca mükemmel hale getirip izleyiciyi bir optik yanılsamaya maruz bırakmaktır. Bu yanılsama ile izleyici; kullanılan malzeme kağıt mı, kumaş mı yoksa başka bir malzeme mi sorusunu kendine sormalıdır. Sanatçı bu amacına ulaşmıştır çünkü çalışmalarını gören izleyiciler ilk anda çalışma içerisinde görülen yapıların kağıt veya kumaştan yapıldığı izlenimine kapılırlar. Ancak formu yakından incelediklerinde sert ve kırılabilir bir malzeme, yani porselen olduğunu anlayabilirler.

Görsel 13. Mercan Nesne I, Porselen, Çap: 22 cm Boy: 28 cm, Fotoğraf: Ramesh Amruth.

Heide Nonnenmacher; "Denemeyi, bir şeyleri çözmeyi ve onları sınıra götürmeyi seviyorum. Sınırlar sanatsal çalışmalarında önemli bir rol oynuyor" der ve ardından açıklamaya devam eder;

İki açıdan sınırlara gidiyorum. Bir yandan, malzemenin sınırlarını maksimuma çıkardım. Çalışmalarındaki seramik yapılar birkaç mikron kalınlığındadır - ki daha ince olamaz. Bunun için özel bir yöntem geliştirdim ve uyguladım. Öte yandan ise teknik sınırlarımı da zorluyorum. Öyle ince ve detaylı çalışıyorum ki bazıları beni çalışırken izleyemiyor. Bu benim için bir meditasyondur. Çalışmalarımın en hassasları için, temel olarak özel bir Japon kağıdı kullanıyorum. Bu kağıt son derece hassas, çok kararlı ve çok uzun liflere sahip bir malzeme. Pişirme işlemi sırasında kül haline gelmediğinden, dayanıklı hale geldiğinden emin olmak için, bir porselen tabakası uygulamadan önce, kimyasal bir katkı madde ilavesi yaparak biçimlendirdim. Bu çok önemlidir, çünkü bu sayede porselen yapıda hiç boşluk oluşmaz, aksi takdirde pişen nesne kırılabilir olacaktır (<https://www.cormanum.com/kuenstler/heide-nonnenmacher>).

Görsel 14. Deniz Anemonları Duvar Nesnesi, Porselen, Çap: 8-15 cm,
Fotoğraf: Te-Hsin Chiu

Sanatçı Lisa Belsky ise her yeni çalışmaya el örgüsü veya tığ işi ile başlar. Örgüleri manipüle eder, şekillendirir ve daha sonra porselenin içine daldırır. Fırındandıktan sonra orijinal örgü, seramik kalıntısını geride bırakarak ya da bir zamanlar orada olanların kaydını bırakarak yanar. Şimdi seramik olarak korunan ilmek ve dikişler, yeni bir nesnenin yapısı, dokusu haline gelmiştir. Sanatçı el yapımı kumaşın, el örgülerinin ve bunların dokusunun seramiğe dönüşmesiyle ilgilidir. Fırınlama işlemi sırasında nesnede deformasyon, çökme, katlanma ile sonuçlanabilecek doğal hareketler oluşabilir. Bu değişiklikler sanatçı tarafından memnuniyetle karşılanmakta ve çalışmanın önemli bir parçası olarak görülmektedir. Sanatçıya göre:

Örme ve tığ işi ailemdeki kadın kuşaklarından geçti ve çocukluğumdan beri hayatımın önemli bir parçası oldu. Örme ve tığ işi, bana güçlü bir nostalji duygusu ve bir aile bağlantısı sağlar. Bu çalışma şeklini anıları ve gelenekleri korurken değişimi kucaklamak için bir metafor olarak görüyorum (https://www.lisabelsky.com/process/).

Bu tekniği çalışmalarında kullanan bir diğer sanatçı Marie Weichman'ın görüşü ise;

Öncelikle bizi biz yapan şeyin başkalarıyla ilişkilerimiz olduğuna inanıyorum. Öz deneyimlerimden özdeş bir ikiz olarak çıkarılan anlamlar ve değerler devam eden bir kimliğe yol açmıştır. Bu nedenle benim yarattığım her eserin hem süreç duygusu hem de sosyal açıdan dikkatli bir amaç içine gömülmesi benim için önemlidir. Sanatçının rolü, benim düşünceme göre, hem bedensel hem de entelektüel boyutlarımıza tatmin edici bir şekilde bütünleşmiş bir ifade vermektir. Enstalasyonlar çoklu görsel nesnelerden yararlanırken, öncelikle daha karmaşık bir hassasiyet grubuna erişim aracı olarak

yaratılırlar. Köken ve bireysellik meseleleri, beni aynı derecede estetik ve entelektüel bir sanat eseri olarak ortaya çıkaran kavram ve üretim süreçleri boyunca yönlendirir (http://www.marieweichman.com/about/).

şeklinde. Sanatçı bu tekniği kullanırken çeşitli nesneleri manipüle ederek yeni düzenlemeler oluşturur.

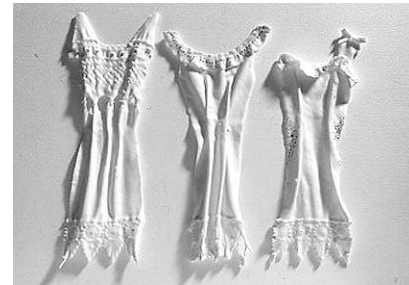

Görsel 16. Marie Weichman, Karşılıklı Destek, Porselen.

Görsel 17. Marie Weichman,, Beni Sık, Porselen, 2011.

Sanatçı Deborah Timperley ise duvara veya kaidelere monte edilen ya da çerçevelenen porselen çalışmalar üretir. Bazen kumaşları döküm çamuruna daldırır. Döküm porselenen yapılmış bu parçaları fırınlarken orijinal beyaz renginde bırakır. Dokularla çalışır ve yüzeydeki ilginç olayları araştırır. Dokuma ve dikişler gibi kontrollü parçaların yanı sıra, başıboş bir iplik gibi rastgele parçaları da çalışmaya dahil etmeyi sever. Aynı zamanda, malzemeyi soyut parçalar halinde kullanmayı ya da elbiselerin döküm porselen çamuruna daldırmayı çalışmalarında tercih eder. Sanatçı çalışmalarını oluştururken iki teknik kullanır. İlk teknik kumaşı porselen döküm çamuruna daldırıp kurutmak ve ardından fırınlamaktır. Böylece kumaş fırında yanarak uzaklaşır. Bir diğer yöntem olarak ise kumaşın alçı kalıbını alarak, bu kalıba porselen çamurundan döküm yapmaktadır. Sanatçının üçüncü metodu ise döküm çamuru emdirilmiş kumaş parçalara asarak şekil vererek kurumaya bırakmak ve pişirmektir. Pişirim sırasında kumaş yanarak uzaklaşır ve geriye porselen bir hayaleti kalır (http://www.studiopottery.co.uk/profile/Deborah/Timperley).

Görsel 18. Deborah Temperley, 3 Elbise, 38x45 cm, 2005.

Güney Koreli sanatçı Jongjin Park Cardiff Üniversitesinde yaptığı yüksek lisans tezi için bu tekniği uygular ve geliştirir. Kağıdı döküm çamuru ile kaplayıp, katmanlar oluşturarak pişirmeye karar verdiğinde denediği ilk malzeme kalın kağıt havlulardır. Park, bu malzemenin katmanlar arasında boşluk yaratabildiğini ve farklı renkleri kullanmayı sağladığını fark eder. Bu şekilde aynı anda farklı renk ve dokular oluşturulabilir. Malzeme ile yaptığı bu ilk denemeler kağıt katlama sanatını akla getirir (<https://www.sightunseen.com/2016/06/jongjin-park-layered-ceramics/>).

Sanatsal Katmanlar adlı serideki parçalara ilk bakıldığında bunların seramik olduğunu söylemek neredeyse imkansızdır. Dokulu, katmanlı yüzeyler sünger veya zımparalanmamış ahşap gibi malzemeleri akla getirir. Fakat sanatçı bu çalışmaları, kâğıt havlu parçalarına fırça ile döküm çamuru sürerek, ardından onları üst üste koyup, pigment boyalar uygulayarak ve sonra 1280 ° C derecede pişirerek, kütle benzeri bir trompe l'oeil yaratır. Elde edilen nesneler, çeşitli şekiller oluşturmayı sağlayan tipik ahşap işleme araçlarına (Elektrikli zımpara makinası ve dramel vb.) dayanabilecek kadar güçlüdür. Sanatçının kullandığı bu teknik 2018'de Kore'de patentlenmiştir (<https://ceramicartlondon.com/exhibitors/jongjin-park/>).

Görsel 19. Jongjin Park, Sanatsal Katmanlar Serisinden.

Döküm çamuruna nesne daldırma ile şekillendirme yapan, çalışmalar üreten sanatçılar için verilen örnekler rahatlıkla çeşitlendirilebilir. Bu tekniği çalışmalarında kullanmış çok sayıda sanatçı vardır. Verilen örneklerle aynı tekniğin farklı sanatçılar tarafından nasıl yorumlandığı ve yeni bir ifade aracına dönüştürüldüğü rahatlıkla görülebilir.

Sonuç

Geleneksel seramik şekillendirme tekniklerinin yanı sıra alternatif bir yöntem olarak döküm çamuruna nesne daldırma ile şekillendirme ifade olanakları bakımından oldukça ilginç seçenekleri karşımıza çıkarmaktadır. Döküm Çamuruna Nesne Daldırma İle Şekillendirme pişirildiğinde yanabile-

cek özellikte olan bir nesnenin, materyalin seramik kopyasını yapmanın çok iyi bir yoludur. Ayrıca yine fırında yanabilecek türde nesneler ve materyallerin manipüle edilerek bambaşka biçimlerin ortaya çıkarılması bir başka seçenektir. Yeni teknikler sanatta daima yeni yaratımlar için çıkış noktaları olmuştur. Bu alternatif teknikle yapılan çalışmalar dikkatlice incelendiğinde diğer seramik şekillendirme teknikleri ile elde edilemeyecek estetik ya da kavramsal etkilere ulaşılabildiği görülmektedir.

KAYNAKLAR

Standen, Kathleen. "Impressions, Imprints and Dipping" (25 Ekim 2017) 12 Şubat 2019. <https://ceramicartsnetwork.org/pottery-making-illustrated/pottery-making-techniques/handbuilding-techniques/impressions-imprints-dipping/>

Renz, Carmen. "Heide Nonnenmacher" 12.02.2019. <https://www.cormanum.com/kuenstler/heide-nonnenmacher>

Belsky, Lisa. "Process" 12.02.2019.

<https://www.lisabelsky.com/process/>

Weichman, Marie. "Statement" 12.02.2019.

<http://www.marieweichman.com/about>

Comford, Gary. "Artist's Statement" 12.02.2019. <http://www.studiopottery.co.uk/profile/Deborah/Timperley>

Singer, Jill. "You'll Never Guess What These Ceramics Are Made From" (06 Mart 2016) 12 Şubat 2019.

<https://www.sightunseen.com/2016/06/jongjin-park-layered-ceramics/>

Park, Jonjin. "Jonjin Park" (24 Şubat 2017) 12 Şubat 2019. <https://ceramicartlondon.com/exhibitors/jongjin-park/>

Madlener, Adrian (24 Şubat 2017) 12 Şubat 2019.

<https://tlmagazine.com/jongjin-park-porcelain-paper/>

GÖRSEL KAYNAKLARI

Görsel 1. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 2. <https://victoriawillsoncopland.wordpress.com/2015/02/09/ceramics-casting-slip/>

Görsel 3. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 4. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 5. <https://ceramicartsnetwork.org/pottery-making-illustrated/pottery-making-techniques/handbuilding-techniques/impressions-imprints-dipping/>

Görsel 6. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 7. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 8. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 9. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 10. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 11. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 12. Perihan Şan Aslan Kişisel Fotoğraf Arşivi.

Görsel 13. <http://nonnenmacher-design.de/new-art>

Görsel 14. <http://nonnenmacher-design.de/new-art>

Görsel 15. <https://www.lisabelsky.com/garter-stitch-1/izuypehzerd2ejjco1aentn7qe6l3y>

Görsel 16. <http://www.marieweichman.com/artwork/jsh1qqpofy0uny9kwgvdwxbpnxpifw>

Görsel 17. <http://www.marieweichman.com/artwork/z60djwlo77d8hk50gtfuwbkc65d95y>

Görsel 18. <http://www.studiopottery.co.uk/images/Deborah/Timperley/618>

Görsel 19. <https://www.sightunseen.com/2016/06/jongjin-park-layered-ceramics/>